Архипастирське слово єпископа Мукачівського і Карпатського Віктора Бедь на початок Різдвяного посту 2025 року

Слава Ісусу Христу! Слава Україні! Героям слава!

Возлюблені у Господі брати і сестри, дорогі наші воїни-захисники, капелани, волонтери, усі, хто в серці й ділі стоїть за Україну!

Сьогодні, 15 листопада 2025 року, ми входимо у благодатний час Різдвяного, або Пилипового, посту, який у Православній Церкві України триває з 15 листопада по 24 грудня включно, готуючи нас до світлого празника Різдва Господа нашого Ісуса Христа.

Цей 40-денний піст є дорогою духовного внутрішнього очищення, молитви, покаяння та добрих діл. Він символічно нагадує нам про сорокаденний піст самого Спасителя, Який постив у пустелі, перемагаючи спокуси й готуючи Своє відкрите служіння світові, заради спасіння людських безсмертних душ.

Але цього року, як і всі останні роки від 2014-го, ми входимо в Різдвяний піст у винятково трагічних, але й водночас героїчних обставинах для нашого народу. Вже дванадцятий рік триває російсько-українська війна, яка у 2022 році переросла в повномасштабну фазу, забираючи життя наших українських воїнів-захисників і мирних жителів, руйнуючи міста й села, калічачи людські долі. Україна щоденно платить велику ціну за свободу, за право бути собою, за право сповідувати правдиву віру, берегти свою мову, культуру й історичну пам’ять.

У цих умовах піст не може бути для нас лише формальним «обмеженням у їжі». Це має бути свідомий духовний подвиг, у якому ми з’єднуємо:

- молитву – за наших українських воїнів, полонених, поранених, за родини загиблих, за Українську Державу, за перемогу і справедливий мир;
- стриманість тілесну – як спосіб упорядкувати своє життя, приборкати пристрасті, відмовитися від надмірностей і залежностей;
- милосердя й жертовність – у підтримці армії, капеланства, волонтерських ініціатив, потребуючих і тих, хто постраждав від війни;
- правду і тверезість розуму – у протистоянні брехні та пропаганді «русского міра», який є антиєвангельською, людиноненависницькою ідеологією рашизму.

> *«Цей же рід не виходить інакше, як тільки молитвою і постом» (Мт. 17:21)*

Ці слова Господа сьогодні мають особливу силу для нас. Агресивний, безбожний, антилюдський і брехливий дух імперської Москви, очолюваної реанімованим комуністично-кадебіським путінським режимом, у союзі з його псевдорелігійним прикриттям у вигляді Московського патріархату, який повністю втратив християнський образ і моральне право називатися Церквою, — це і є той самий «рід», про який говорить Євангеліє. Це рід, що руйнує, вбиває, поневолює і спотворює правду; рід, який намагається отруїти нашу свідомість, підірвати нашу віру зсередини, підітнути єдність українського народу та підірвати довіру до Української Церкви й Української Держави.

Тому Різдвяний піст 2025 року має стати для українців часом особливої духовної мобілізації, коли кожен на своєму місці скаже Богові:

- *«Господи, ось я. Прийми мій піст, мою молитву, мою працю і мою жертовність — заради спасіння моєї душі, заради моєї родини, заради України та її народу, заради кожного героїчного українського воїна-захисника, який стоїть проти сил темряви, — і заради перемоги Твоєї правди над злом».*

Піст як дорога до світла Різдва

Різдво Христове – це вхід у світ Світла, Яке «у темряві світить, і темрява не огорнула його» (Ів. 1:5). Ми готуємося не до «зимових свят» і не до суто зовнішньої «атмосфери свята», а до зустрічі з воплоченим Богом, Який приходить у наш зранений, облитий кров'ю світ як Спаситель і Суддя.

Піст допомагає нам:

- прислухатися до голосу власного сумління;
- переосмислити свої життєві стосунки, слова й вчинки;
- наважитися на реальне покаяння, а не на формальні «вибачення» без зміни життя;
- поставити в центрі не «я хочу», а «Господи, нехай буде воля Твоя».

У цьому контексті варто згадати слова Спасителя:

- *«Шукайте ж найперше Царства Божого і правди Його, а все це вам додасться» (Мт. 6:33).*

Коли серце людини, серце народу повертається до Бога, тоді навіть у найжорстокішій війні Бог дає сил вистояти, не зламатися, не стати подібними до агресора у ненависті та мстивості.

Піст у час війни: духовний фронт України

Наші воїни-захисники щодня, щогодини несуть подвиг самопожертви. Вони холодніють у окопах, дивляться в очі смерті, втрачають побратимів, але не складають зброї, бо знають: за їхніми спинами – їхні родини, Церква, Український народ.

Господь говорить:

- *«Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Ів. 15:13).*

Ми бачимо цю євангельську любов у героїзмі наших українських воїнів, добровольців, медиків, капеланів, волонтерів. У час Різдвяного посту ми маємо посилити не лише молитву за них, але й конкретну підтримку:

- не шкодувати часу й ресурсів, щоб допомогти фронту;
- пам'ятати про родини полеглих, поранених, полонених – приходити, слухати, підтримувати;
- бути голосом правди про війну в інформаційному просторі, протистояти брехні й «втомі від війни».

Наш піст буде нещирим, якщо ми відмовилися від м’яса, але байдуже проходимо повз біль і потреби нашого українського війська, нашого народу.

- *«Не будь переможений злом, але перемагай зло добром» (Рим. 12:21).*

Це – програма для кожного українця на цей піст: перемагати зло не тільки зброєю (це робить армія за покликанням і обов’язком), а й любов’ю, добротою, правдою, милосердям, твердою, але світлою позицією.

Чим відмовитися й на що наважитися

Церква закликає вірних у період посту стримуватися від скоромної їжі, надміру алкоголю та різного роду розваг, які розсіюють розум і серце. Але я сьогодні особливо прошу вас, як ваш єпископ, відмовитися ще й від такого:

- від ненависті, яка спалює нас ізсередини і робить слабшими, — бо ми повинні боротися не емоцією ненависті, а силою правди, справедливості та гідності українського народу; наш опір спрямований проти зла й агресора, який прийшов убивати, руйнувати й поневолювати, а не проти людської природи як такої;
- від внутрішньої зради – коли за зовнішньою побожністю ховається байдужість, корисливість, жадоба наживи на війні;
- від зневіри й нарікання – бо вони роз’їдають наш дух і роблять нас духовно беззбройними;
- від «духовного споживацтва» – коли ми чекаємо, що Церква, Держава, хтось інший все вирішить за нас.

І водночас закликаю наважитися у цей піст на:

- регулярну молитву – особисту й сімейну: ранок, вечір, коротка молитва за воїнів, полонених, за перемогу;
- сповідь і Причастя – свідомо, без поспіху, з реальним бажанням змінити життя;
- конкретні добрі справи – допомога фронту, переселенцям, самотнім, дітям полеглих;
- відверту розмову в родині – про віру, про війну, про правду, про відповідальність;
- осмислене інформаційне життя – менше пустих розмов і пліток, більше читання Святого Письма, знання правдивої історії України, духовної літератури.

Про розумність посту та духовну відповідальність

Піст ніколи не був і не може бути самокатуванням чи знищенням тіла, яке є даром Божим. Церква завжди вчила, що тілесне утримання повинно служити зміцненню духу, а не шкодити здоров’ю чи ставити людину в небезпеку. Тому діти, вагітні й годуючі матері, хворі, воїни, люди, які мандрують або перебувають у важких життєвих умовах, а також особи старшого і похилого віку не повинні виснажувати себе надмірним постом у їжі. Для них суворе утримання не є постом, а перетворюється на шкідливе самовиснаження, що ніколи не було благословенним Богом.

Піст має бути розумним, добровільним і відповідальним. Господь не вимагає від людини того, що шкодить її життю, силі чи здоров’ю. Навпаки — піст повинен сприяти духовній

ясності, внутрішньому миру, молитві та боротьбі з гріховними пристрастями, а не послабленню тіла, на яке покладена праця, служіння чи материнство.

Для тих, хто з поважних причин не може або не повинен дотримуватися строгого посту в їжі, Церква наголошує на головному:

- зосередьтеся на духовній чистоті, молитві, добрих справах, милосерді, стриманні від усього гріховного, гнівного, нечистого й недоброго.

Саме це є справжнім постом, який просвітлює розум, очищує серце, зміцнює дух, спасає душу й підносить людину до Бога..

Різдво Христове як надія для воюючої України

Коли ангели звіщали пастухам у Вифлеємську ніч, вони говорили:

- *«Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!» (Лк. 2:14).*

Сьогодні ми не маємо зовнішнього миру в Україні. Але ми можемо й повинні бути тими, хто стоїть на стороні Божої правди та істини: хто не торгує совістю, не зраджує свій народ і не підмінює Євангеліє псевдодуховною московською імперською ідеологією рашизму. Саме так, всупереч Заповідям Божим, чинить керівна ієрархія Московського патріархату та її послідовники, безбожно благословляючи агресію проти України й лицемірно прикриваючи військові злочини Російської Федерації святими образами.

Правда Божа – на боці того народу, який захищається, який несе жертву, а не на боці агресора. Тому ми просимо Господа не про справедливий мир, який прийде через перемогу й покарання зла, через відновлення справедливості та гідності нашого українського народу.

Нехай цей Різдвяний піст стане для нас дорогою до такого миру:

- через очищення власних сердець;
- через навернення від байдужості до жертовної любові;
- через внутрішнє й зовнішнє стояння в правді про війну і про нашу відповідальність перед Богом і Україною.

Благословення на піст

На початок Різдвяного посту благословляю всіх вас — духовенство, чернецтво, мирян, наших воїнів-захисників, капеланів, волонтерів і всіх людей доброї волі:

- на ревну молитву заради укріплення та спасіння душі;
- на чесний і тверезий піст із розумністю, без шкоди для свого здоров’я й життя;
- на примноження любові до ближніх та звершення добрих діл милосердя;
- на вірність Богові, Українському Народові, Українській Державі та Українській Церкві.

Нехай Господь укріпить кожного, хто сьогодні стоїть на передовій — видимій і невидимій. Нехай Він благословить наші Збройні Сили України, усі силові структури, медиків, капеланів, волонтерів та увесь наш український народ. Нехай у цей час посту ми, як єдиний народ, ще більше згуртуємося довкола Слова Божого, Його істини та правди, і нашої святої мети —

вільної, сильної та справедливої України, де шануються Божий Закон, людська гідність, історична пам’ять і верховенство права.

Нехай Пресвята Богородиця, Яка народила у світ Спасителя, покриє Своїм чесним омофором наших героїчних українських воїнів і весь боголюбивий український народ. Нехай молитви всіх святих землі української укріплюють нас у боротьбі зі злом — за неодмінну Перемогу, за щасливе майбутнє Української Держави та за єдність Святої Української Церкви.

Слава Ісусу Христу! Слава Україні! Героям слава!

З архипастирським благословенням на Різдвяний піст 2025 року

✠ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України

м. Ужгород,
15 листопада 2025 р.